

**RYHMÄMUOTOINEN TYÖVALMENNUS
(TYÖNHAKUKURSSI) AMMATTIIN
VALMISTUVILLE OPISKELIJOILLE**

Heidi Mäkimaa (Haaga Helia)

Hanna Stenroos

Ammatillisen opettajankoulutuksen
kehittämishanke
Lokakuu 2013
Ammatillinen opettajakorkeakoulu
Tampereen ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Mäkimaa, Heidi (Haaga Helia); Stenroos, Hanna
Ryhmämuotoinen työvalmennus (työnhakukurssi) ammattiin valmistuville opiskelijoille

Opettajankoulutuksen kehittämishanke 16 sivua + 17 liitesivua
Lokakuu 2013

Kehittämishankkeen tavoitteena oli suunnitella ja toteuttaa työnhakukurssi Bovallius-ammattiopiston Turun toimipisteen ammattiin valmistuville opiskelijoille. Työnhakukurssin järjestämistä koskeva pyyntö oli esitetty työvoimahallinnon ja työnantajan puolelta. Lähtökohtana oli parantaa ammattiin valmistuvien opiskelijoiden työnhakutaitoja, jotka oli havaittu puutteelliseksi. Kaikki kurssille osallistuvat opiskelijat olivat erityisopiskelijoita ja se tuli huomioida kurssia suunnitellessa ja toteuttaessa.

Työnhakukurssi järjestettiin keväällä 2013. Kurssi oli kestoltaan kaksi päivää ja järjestettiin kolme kertaa, yhteensä kuusi päivää. Kurssia pyrittiin parantelemaan toteutuspäivien aikana ja se tapahtui toimintatutkimusta hyödyntäen. Kurssia dokumentoitiin päiväkirjaa pitämällä ja toimintatutkimusta raportoimalla.

Työnhakukurssi toteutettiin ryhmämuotoisena työvalmennuksena. Työvalmennuksessa pyrittiin ottamaan opiskelijan kokonaistilanne huomioon ja tukea tätä työhaussa työvalmennuksen keinoin. Opiskelijoiden työnhakutaitoja kehitettiin erilaisten toiminnallisten harjoitusten kautta ja kurssista pyrittiin saada autenttinen.

Työnhakukurssista oli tavoite jäädä pysyvä toiminto Bovallius-ammattiopiston Turun toimipisteeseen ja myös jalkauttaa sitä helposti muihin Bovallius-ammattiopiston toimipisteisiin. Kaikki opetusmateriaali ja opetussuunnitelma koottiin sähköiseen muotoon tuotteeksi, jonka jokainen uusi kurssin vetäjä voi hyödyntää helposti.

Kehittämishankkeessa käydään läpi kurssin etenemistä ja esitetään teorioita omien havaintojen tueksi. Kehittämishankkeessa on nostettu esille työnhakukurssista nousseita kehittämisen kohteita, joita ei kurssin toteutuksen aikana kyetty parantamaan.

Asiasanat: työvalmennus, työnhakukurssi

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	4
2	KEHITTÄMISHANKKEEN TAUSTA	5
	2.1 Työvalmennus	5
	2.2.1 Työvalmennus erityisammattioppilaitoksissa	6
	2.3 Monenlaista oppimista	7
	2.4 Oppimiskäsitys	8
	2.5 Toimintatutkimus	10
3	KOHTI TYÖELÄMÄÄ- KURSSI	11
	3.1 Toimintatutkimuksen raportointi.....	11
	3.1.1 Reflektointi.....	13
4	YHTEENVETO	14
	LÄHTEET	15
	LIITTEET	16

1 JOHDANTO

Työvalmennusta on annettu pääasiassa toisen asteen ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelijoille yksilötasolla. Yksilövalmennuksesta on vastannut työvalmentaja, joka toimii opetuksen tukena opiskelijoille, jotka hyötyvät työvalmennuksesta. Työvalmentajan antama tuki opiskelijalle ja työnantajille korostuu opintojen loppu vaiheessa, etenkin silloin, kun suoraa työllistymistä ei tapahdu avoimille työmarkkinoille. Vastavalmistunut henkilö joka jää ilman työpaikkaa, siirtyy TE- toimiston asiakkaaksi. TE- toimiston asiakkaana hänelle tehdään työnhakusuunnitelma, jota hän lähtee toteuttamaan. Hyvin useasti tavoite on saada työ- tuettutyö tai opiskelupaikka.

Työnhakusuunnitelman toteutus on muodostunut osittain haasteelliseksi, johtuen vastaavalmistuneiden nuorten heikoista työnhakutaidoista. TE- toimistolla ei ole tarpeeksi resursseja tukea nuoria työnhaussa ja siihen asiaan on kiinnitetty huomiota. Tämä ongelma on huomattu myös Bovallius-ammattiopisto Turun toimipisteessä.

TE- toimistot ja toisen asteen ammatillisten oppilaitosten työvalmentajat tekevät yhteistyötä toisessa nivelvaiheessa. Yhteistyötä helpottamaan TE- toimisto esitti pyynnön työhönvalmentajille järjestää työnhakukurssi Bovallius-ammattiopistossa ammattiin valmistuville erityisopiskelijoille. Samainen pyyntö esitettiin myös ammattikoulun pedagogisen vastuuhenkilön puolelta.

Työnhakukurssi toteutettiin ryhmämuotoisena työvalmennuksena keväällä 2013. Työvalmennuksen tavoitteena oli muun muassa kartuttaa opiskelijoiden työnhakutaitoja ja hakea oikeisiin työpaikkoihin. Kurssin toteutustavassa tuli ottaa erityisopiskelijoiden tarpeet huomioon ja siitä pyrittiin saamaan toiminnallinen.

Kehitystyön tarkoituksena on suunnitella ja toteuttaa ryhmämuotoinen työvalmennus ammattiin valmistuville Bovallius-ammattiopiston erityisopiskelijoille. Työnhakukursseja arvioidaan ja kehitetään toimintatutkimusta hyödyntäen. Valmista konseptia kurssista voidaan jalkauttaa työvalmentajien käyttöön Bovallius-ammattiopiston muihin toimipisteisiin.

2 KEHITTÄMISHANKKEEN TAUSTA

2.1 Työvalmennus

Tuetun työllistymisen työvalmennuksen keskeinen tausta-ajatus on, että myös vammaisilla ja pitkäaikaissairailta tulee olla mahdollisuus omien halujensa ja kykyjensä mukaiseen työhön tavallisilla työpaikoilla yhdenvertaisin työsuhteen ehdoin. On myös nähty, että kyse ei ole vain pienestä työelämän ulkopuolella olevasta joukosta vaan merkittävästä työntekijäpotentiaalista, jolla on koulutusta, osaamista ja motivaatiota työllistyä. Vaikka työkyky olisi alentunut, mukauttamalla työolosuhteita voidaan ottaa osittainen työkyky käyttöön ja hyödyntää myös osatyökykyisten työvoima työmarkkinoilla. (Lampinen & Pikkusaari 2012, Johdanto)

Työvalmentajan työnkuva on kehittynyt edellä kuvattuun tarpeeseen. Työvalmennus palveluna, jossa osaava ja ammattitaitoinen työvalmentaja tukee paitsi työnhakijaa ja työnantajaa myös seuraa ja arvioi palveluprosessin etenemistä yhteistyössä palveluverkoston toimijoiden kanssa, on osoittautunut tulokselliseksi toimintatavaksi. (Lampinen & Pikkusaari 2012, 48) Tästä johtuen viime vuosina työvalmennuspalveluja tuottavien toimijoiden määrä on ollut kasvussa. Sen lisäksi työvalmennus on alettu nähdä merkittävänä tukimuotona yhteiskunnallisella tasolla, sekä yksilötasolla.

Työvalmentaja työskentelee työvalmennustyössä asiakkaan työpaikalla tai työhönkuntoutuksen ja työelämään valmennuksen toimintayksikössä. Työtehtävät keskittyvät sellaisten henkilöiden kanssa työskentelyyn, jotka tarvitsevat erityistä tukea muutos- ja siirtymävaiheisiin työelämään pääsemiseksi, työelämässä pysymiseksi tai työhön palaamiseksi. Työvalmentajan työssä painottuvat yhdessä asiakkaan kanssa konkreettisten työelämävaihtoehtojen etsiminen ja edistäminen. (Näyttötutkinnon perusteet, Työvalmennuksen erikoisammattitutkinto 2011, 41) Työvalmennuksessa tuetaan myös työpaikkoja ja työyhteisöjä, johon valmentautuja tulee sijoittumaan.

Työvalmennuspalveluja tuotetaan muun muassa erilaisissa sosiaali- ja kuntoutusalan yksiköissä, työhönkuntoutussäätiöissä, työ- ja toimintakeskuksissa, kuntoutuslaitoksissa, työhönvalmennus- ja palvelukeskuksissa, työterveyshuollon sekä kuntouttavan työtoiminnan yksiköissä, ammatillisissa oppilaitoksissa, sosiaalisissa yrityksissä, työpajoissa, yrityksissä sekä yksityisinä ammatinharjoittajina. (Näyttötutkinnon perusteet, Työ-

valmennuksen erikoisammattitutkinto 2011, 41) Asiakkaat ohjautuvat työvalmennukseen palvelujärjestelmän kautta.

2.2.1. Työvalmennus ammatillisissa oppilaitoksissa

Ammatilliset oppilaitokset ovat alkaneet tarjota työvalmennusta opetuksen tueksi ja se on myös työllistymiseen tähtäävää toimintaa toisessa nivelvaiheessa. Ammatilliset erityisoppilaitokset ovat olleet ensimmäisten oppilaitosten joukossa, joissa on liitetty työvalmentajan palvelut opiskelijoiden hyvinvointipalveluihin tai opetuksen puolelle. Työvalmennuspalvelua voidaan myös ostaa eri palveluntuottajilta niille opiskelijoille, joiden koulussa ei ole tarjota kyseistä palvelua.

Työvalmentaja erityisammattikoulussa toimii muun muassa linkkinä työelämän ja ammattikoulun välillä. Työelämäyhteistyö korostuu työssäoppimispaikkojen muodossa, jotka ovat tärkeitä kohtia opiskelijoiden työtaitojen kehittymiselle ja toimivat toisen nivelvaiheen mahdollisina sijoittumispaikkoina. Työssäoppimisjaksot ovat opiskelijoille tärkein työllistymisen keino, ja täten jaksoja ja työssäoppimispaikkoja halutaan tukea työvalmennuksen keinoin. Käytännössä yksinkertaistettuna tämä tarkoittaa opiskelijalle kokonaisvaltaista työllistymissuunnitelman tekoa ja toteutusta opiskelijan resurssien mukaan sekä jalkautumista työpaikoille ja työllistymisen tukemista.

Edellä kuvatussa prosessissa on hyödynnetty työvalmennusta yksilöohjauksena. Tämä ohjauksen keino toimii parhaiten silloin, kun työvalmennuksessa otetaan huomioon valmentautujan kokonaisvaltainen tilanne, joka pitää sisällään muun muassa kuntoutuksellisen näkökulman. Silloin, kun opiskelijoita on enemmän kuin yksi ja he ovat samassa tilanteessa, esimerkiksi opintojen loppuvaiheessa, heille voidaan tarjota ryhmämuotoista työvalmennusta. Myös ryhmämuotoinen työvalmennus on työllistymiseen tähtäävää toimintaa ja se voidaan toteuttaa työnhakukurssin muodossa. Tavoitteeksi voidaan asettaa muun muassa työnhakutaitojen karttuminen sekä työpaikan hakeminen ja saaminen.

Ryhmämuotoinen työvalmennus voidaan toteuttaa työpajatyöskentelynä. Yhteisöllisyydellä ja vertaisryhmän tuella on työpajatyöskentelyssä suuri merkitys. Ryhmävalmennuksessa tavoitteena on siirtyminen koulutukseen tai työelämään vertaisryhmän kanssa

yhdessä oppien. Ryhmän jäsenet voivat jakaa kokemuksia tekemällä yhdessä. Valmennuksen keskeisiä piirteitä ovat yhteisöllisyys, vuorovaikutus, toiminnallisuus ja yhdenvertaisuus.

(http://www.tyopajatieto.fi/tyopajatieto/millaisia_palveluja_tyopajat_tar/tyossa_tapahtuva_valmennus/ryhmavalmennus/)

Ryhmämuotoinen työvalmennus eroaa tavallisesta työnhakukurssista muun muassa sen tavoitteiden suhteen. Ryhmämuotoisessa työvalmennuksessa jokainen osallistuja on valmentautuja, jolle voidaan antaa työvalmennusta omien tavoitteiden mukaan. Sen lisäksi työvalmentaja voi toimia opiskelijalle tukihenkilönä, joka selvittää opiskelijan henkilökohtaisia vahvuuksia ja keskustelelee mahdollisista rajoitteista. Hän voi toimia myös opiskelijan voimavarojen lisääjänä motivoinnin ja arjenhallinnan keinoin. (Lampinen & Pikkusaari 2012, 61) Työvalmentaja voi auttaa työllistymissuunnitelman teossa ja työllistymismahdollisuuksien edistäjänä. Työpaikan löytyessä työvalmennus voidaan siirtää tarvittaessa työpaikalle.

2.2 Monenlaista oppimista

Jokainen meistä havainnoi eri tavoin ympäristöään ja toimii omalla tyyllillään omassa elinympäristössään. Toisilla on käytössä kaikkien aistien kirjo oppimisessa, kun taas toiset oppivat ja toimivat vahvasti tiettyjä aisteja käyttäen. Aisti- eli havaintokanavien käytön erot ja aivojen prosessoinnin erilaisuus näkyvät eroina oppimisessa ja toimimisessa yksilöiden välillä. (Hämäläinen, Lias, Taarna & Valkama 2007, 37.)

Esteetön oppimisympäristö erilaiselle oppijalle tarkoittaa sitä, että hänelle taataan riittävä tuki ja ohjaus sekä tarvittavat oppimisen järjestelyt eri tilanteissa. Tällaisia järjestelyjä ovat mm. häiriötön tila ja lisäaika tarvittaessa. Esteetön oppimisympäristö tarkoittaa myös teknisten apuvälineiden käytön mahdollisuutta aina, kun siihen on tarvetta. Esteetön oppitunti ja tiedonvälitys perustuvat myös moniaistikanavaisuuteen. Opetustilanteissa huomioidaan kaikki aistikanavat ja kaikenlaiset oppijat, eikä edellytetä jokaiselta samanlaista oppimisen tapaa. Hitaalle lukijalle ei ole tarkoituksenmukaista opettaa ainoastaan tekstipohjaista materiaalia käyttäen tai hitaalle kirjoittajalle puolestaan nopeita taululta kopioinnin tilanteita luoden. (Hämäläinen ym. 2007, 24.)

Uusikylä ja Atjonen (2007, 163 - 164) ryhmittelevät oppimateriaaleja seuraavasti: kirjallista oppimateriaalia ovat kirjojen lisäksi esimerkiksi monistheet ja sanomalehdet. Visuaalista oppimateriaalia ovat mm. kuva- ja piirtotaulut, valokuvat ja diat, kun taas auditiivinen oppimateriaali käsittää mm. äänitteet ja levyt. Audiovisuaalisella oppimateriaalilla tarkoitetaan esimerkiksi elokuvia sekä koulutelevisio-ohjelmia. Oma ryhmänä ovat digitaaliset oppimateriaalit, jotka käytännössä ovat samanaikaisesti kirjallisia, visuaalisia, auditiivisia ja audiovisuaalisia. Digitaalisilla oppimateriaaleilla tarkoitetaan esimerkiksi tietokoneavusteisia opetusohjelmia ja Internet-sivuja. Lisäksi muuksi oppimateriaaliksi määritellään mm. esineet, oppimispelit ja simulaattorit.

Kuvien käytön avulla laajennetaan oppilaan käsityksiä asioista ja ilmiöistä, koska kuvat täydentävät puhetta ja tekstiä ja luovat uusia merkityksiä. Oppimisessa kuvan tehtävänä on havaintojen rikastuttaminen ja niiden ohjaaminen sekä tekstin tai kerronnan organisointi. Kuva ja kieli puhuttelevat ihmisen psyykeen eri osia. Puhutulla kielellä kosketaan sitä, minkä olemme oppineet, arkipäivän elämän tuomia kokemuksia ja tosiasioita. Kuva myös selventää vaikeita sanoja tai käsitteitä. Toisaalta hyvä kuva suo myös rentouttavia taukoja ja elämyksiä. (Virtanen 2007, 262.) Oppimateriaalin perustehtävät kohdentuvat aina oppimisen virittämiseen ja tukemiseen. Elämyksellisyyden, kokemuksellisuuden ja tavoitteellisuuden korostaminen on konstruktivistisen oppimiskäsityksen mukaista. (Uusikylä & Atjonen 2007, 165.)

2.3 Oppimiskäsitys

Erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden opetuksessa voi nähdä behavioristisen oppimiskäsityksen mukaisia piirteitä. Tynjälän (2002, 29-30) määritelmän mukaan opetettava asia saatetaan pilkkoa osiin ja opetus toteutetaan vaihe vaiheelta. Vahvistetaan toivottuja tuloksia palkkiolla (esimerkiksi sanallinen palaute), jolla toivotaan tavoitteena olevan reaktion vakiintuvan pysyväksi käyttäytymiseksi.

Konstruktivistisen oppimiskäsityksen mukaan oppiminen ei ole tiedon passiivista vastaanottamista vaan oppijan aktiivista kognitiivista toimintaa. Oppija tulkitsee havaintojaan ja uutta tietoa aikaisemman tietonsa ja kokemustensa pohjalta. (Tynjälä 2002, 37-38.) Erityisopiskelijoiden opetus ei painotu kokeisiin eikä ulkoa opeteltaviin asioihin,

vaan keskeistä oppimisessa on ymmärtäminen ja konstruktivistisen käsityksen mukaisesti merkitysten rakentaminen.

Sosiokulttuuristen teorioiden keskeinen ajatus on, että oppiminen on sosiaalinen ilmiö, eikä sitä voi tarkastella irrallaan sosiaalisesta, kulttuurisesta ja historiallisesta kehyksestään. Oppimiseen liittyy oleellisesti sosiaalinen toiminta ja vuorovaikutussuhteet. L. S. Vygotskyn käsityksen mukaan kaikki oppiminen tapahtuu ensin sosiaalisella tasolla, sitten psykologisella tasolla. Oppimisen ja kokemuksen kautta ihmisen ulkoinen toiminta vähitellen sisäistyy eli muuntuu sisäiseksi, henkiseksi toiminnaksi. (Tynjälä 2002, 44-47.)

Tilannesidonnaisen oppimisen ideassa on motivaatioon liittyen taustalla oletus, että tehtävien ollessa realistisia, todellisen elämän tehtäviä, edistää se itsessään sisäisen motivaation heräämistä opiskelijoissa. Sisäisellä motivaatiolla tarkoitetaan sisäistä halua oppia jokin asia sen kiinnostavuuden takia, eikä esimerkiksi jonkin ulkoisen motivaatiolähteen takia kuten halusta saada hyvä arvosana. (Tynjälä 2002, 143.)

Asiantuntijatiedon ytimenä ovat kyseisen alan käsitteet ja teoria, perustiedot sekä erilaiset työskentelymenetelmät. Nämä ovat luonnollisesti keskeinen opetuksen ja oppimisen kohde. Jos oppialan perustietoa opiskellaan irrallaan todellisen elämän ongelmatilanteista ja ongelmanratkaisukäytännöistä, tiedolla on taipumus jäädä soveltamatta käytäntöön. Siksi oppiainekohtaista tietoa tulisi opiskella mahdollisimman autenttisissa tilanteissa ja autenttiseen ongelmanratkaisuun kytkettynä. (Tynjälä 2002, 138-139.)

2.4 Toimintatutkimus

Toimintatutkimus on käytännönläheinen tutkimuksen muoto, jossa yhdistetään käytäntö ja teoria. Toimintatutkimuksen suorittaja toimii yleensä siinä organisaatiossa, jossa tutkittava kohde on. Toimintatutkija tutkii kohdetta sisältäpäin ja tutkittava kohde voi pienimuotoisillaan olla oma työ jota hän haluaa kehittää. Toimintatutkija tavoittelee käytökelpoista tietoa tutkimuksessaan, jota voidaan jakaa ja hyödyntää hänen omassa organisaatiossa. (Heikkinen, Rovio & Syrjälä 2006, 29-30.)

Toimintatutkimuksessa on syklimäinen lähestymistapa tutkittavaan kohteeseen. Sykli koostuu suunnittelusta, toteutuksesta, havainnoinnista sekä reflektoinnista. Toimintatut-

kimuksen edetessä tämä sykli toistuu mahdollisesti monta kertaa ja kehittyy matkan varrella. On esitetty, että jos toteutus jää yhteen sykliin, kyse ei ole toimintatutkimuksesta: yksi opetuskokeilu ei esimerkiksi riittäisi toimintatutkimukseksi, vaan tarvittaisiin vähintään toinen, parannettu kokeilu. (Heikkinen, Rovio & Syrjälä 2006, 78-82.)

Toimintatutkija ratkaisee, hankkiiko aineistonsa havainnoimalla, haastattelemalla, pitämällä päiväkirjaa, videoimalla tai esimerkiksi käyttämällä määrällisiä mittareita. (Heikkinen, Rovio & Syrjälä 2006, 96) Tutkimusaineiston keräämisen vaiheessa toimintatutkijan tärkeimpiä tiedonkeruun menetelmiä ovat osallistuva havainnointi, havainnoinnin pohjalta kirjoitettu tutkimuspäiväkirja ja haastattelu. Aineistoja voivat olla myös muu kirjallinen materiaali esim. oppilaiden kirjoitelmat. (Heikkinen, Rovio & Syrjälä 2006, 104.) Tutkimusraportin kertojana voi olla minä tai me, jolloin se on kertova. (Heikkinen, Rovio & Syrjälä 2006, 21.)

Toimintatutkimuksen arvioinnissa voidaan ottaa huomioon myös epäonnistuneet kokeilut ja tuoda niiden vahvuudet ja heikkoudet esille raportoinnissa. Arvioinnissa voidaan ottaa huomioon myös eettinen näkökulma, kuinka esimerkiksi tutkimus vaikuttaa tutkittavaan kohteeseen ja yhteiskuntaan. (Heikkinen, Rovio & Syrjälä 2006, 144-158.)

3 KOHTI TYÖELÄMÄÄ- KURSSI

3.1 Toimintatutkimuksen raportointi

Toimeksiantona oli annettu Bovallius-ammattiopiston työvalmentajille Heidi Mäkimaalle ja Hanna Stenroosille järjestää ryhmämuotoista työvalmennusta opiston ammattiin valmistuville opiskelijoille. Se järjestettiin työnhakukurssina, joka vastasi TE- toimiston ja koulun pedagogisen vastuuhenkilön pyyntöön.

Ammattiopistolla ei ole aiemmin ollut järjestetty varsinaista työnhakukurssia. Oli vain järjestetty satunnainen kurssi keväällä 2011, johon ei ollut saatu riittävästi resursseja ja täten myös sen tuotteistaminen ja hyödyntäminen myöhempiä aikoja ajatellen oli jäänyt toteuttamatta. Toinen yritys saada työnhakukurssi opiskelijoille järjestettyä oli antaa työnhakukurssi valinnaisiin aineisiin opiskelijoille valittavaksi vaihtoehdoksi keväällä 2012. Kurssia ei kuitenkaan valinnut monikaan opiskelija, jolloin kurssi ei toteutunut.

Keväällä 2013 saimme järjestettyä kurssin kaikille tutkintoon valmistuville opiskelijoille.

Opiskelijat, jotka osallistuivat kurssille, olivat kaikki erityisopiskelijoita. Heidän tasonsa vaihteli suuresti luokissa. Oli jo myös aiemmin todettu, että heidän työnhakutaidot olivat heikot.

Kurssin suunnitteluvaiheessa kävimme läpi mahdollisia haasteita. Niitä meidän mielestämme oli muun muassa opiskelijoiden heikko taso ja työnhakukurssin tylsä kaiku opiskelijoiden korvissa. Ajattelimme sen vaikuttavan opiskelijoiden motivaatioon, varsinkin kun heidät määrättiin kurssille. Otimme nämä kaksi asiaa kurssin suunnittelun lähtökohdaksi, jonka kautta lähdimme suunnittelemaan erityisopiskelijoille suunnattua toiminnallista työnhakukurssia työvalmennusta hyödyntäen.

Kurssin muut tavoitteet:

- Jokaiselle opiskelijalle tehdään ansioluettelo
- Selkeytetään opiskelijan koulun jälkeisiä suunnitelmia
- Palaute kurssista
- Tuotteistaminen ja pysyvä käytäntö oppilaitokseen
- Vuorovaikutuksellinen
- Mahdollisuus yksilöohjaukseen kurssin jälkeen
- Vierailevat luennoitsijat kurssilla
- Turvallinen ja kannustava oppimisympäristö

Valmistuvia opiskelijoita oli 27. Koska pienryhmäopetus soveltuu parhaiten erityisopiskelijan ohjaukseen, jaoinme opiskelijat kolmeen ryhmään. Ryhmät muodostuivat opiskelijoiden ammattitutkinnon mukaan. Ensimmäiseen ryhmään sijoitettiin autokorikorjaajat ja talotekniikan opiskelijat. Toinen ryhmä koostui catering-, sisustusompelija ja puhdistuspalvelualojen opiskelijoista. Kolmas ryhmä koostui kone- ja metallitekniikan sekä puualan opiskelijoista.

Suunnittelimme kurssin sisällön ja laadimme ohjelmat. Jokaiselle ryhmälle tuli hieman toisistaan poikkeava ohjelma. (LIITE 1.) Tämä johtui siitä, että ryhmissä oli tietyn ammatinalan edustajia ja tämä vaikutti muun muassa vierailevan luennoitsijan valintaan ja tutustumiskäyntikohteeseen. Peruseriaatteena oli, että kaikki opetettavat asiat pyrittiin

käymään läpi toiminnallisilla tehtävillä. Työnhakukurssi päätettiin toteuttaa kahden päivän pituisena. Kussakin ryhmässä oli noin yhdeksän opiskelijaa ja kaksi työvalmentajaa.

Kurssin logo, joka liitettiin työnhakukurssiin, jäljitteli kykyjen etsintäkilpailun logoa. Kantavana ajatuksena oli sen tunnettavuus ja idea; kokelaalla on hetki myydä taitonsa tuomaristolle jatkokon päästäkseen. Tämän mielikuvan halusimme yhdistää myös työnhakutilanteeseen; työnantajalle on myytävä taitonsa, jotta pääsee töihin.

KUVA 1. Kurssin logo

Kurssista oli tarkoitus saada opiskelijoiden palaute, jotta sitä voitiin kehittää tulevaisuutta ajatellen. Laadimme palautekyselyn opiskelijoille, jossa mittasimme neljää asiaa; työnhakutaitojen kehittymistä, opettajien opetustyyliä, opetusmateriaalia ja itsetunnon kehittymistä. (LIITE 2.)

Kurssi toteutettiin 7.2.2013 – 15.2.2013 välisenä aikana. Päivän pituus oli noin kuusi tuntia. Toteutuksen lomassa teimme havaintoja ja kirjasimme ne päiväkirjaan. (LIITE 3.) Kävimme läpi paranneltavia asioita ja kokeilimme seuraavaan kurssiin paranneltua versiota.

Kurssi järjestettiin kolme kertaa peräkkäin. Noudatimme jokaisen kurssin aikana tai jälkeen toimintatutkimuksen sykliä ja saimme kehitettäviä asioita siirrettyä seuraaviin kertoihin paranneltuina versioina. Kaikkia epäkohtia emme kuitenkaan päässeet korjaamaan, vaan ne jäivät kehitettäviksi asioiksi tulevaisuutta ajatellen.

3.1.1. Reflektointi

Oleellisimmaksi kehitettäväksi asiaksi nousi kurssin toteutusmuoto. Kahden päivän intensiivi- jakso erityisopiskelijalle oli varmasti haasteellinen asioiden sisäistämisen suhteen, vaikka kurssista oli pyritty saamaan toiminnallinen. Kurssi osoittautui myös liian lyhyeksi tavoitteisiin nähden. Kurssin yhtenä tavoitteena oli työnhakutaitojen kehittymisen lisäksi hakea oikeisiin työpaikkoihin. Aikaa oli siihen kuitenkin liian vähän ja kurssin yksi olennainen ja tärkeä tavoite jäi osittain toteutumatta.

Jotta kurssi tulevaisuudessa toimisi vielä paremmin ja tavoitteet saataisiin täytettyä kaikkien opiskelijoiden kohdalta, tulisi kurssin toteutustapaan tehdä muutoksia. Parannusehdotuksena voisi olla kahden päivän sijasta kurssin jakaminen pidemmälle aikavälille esim. kahden tunnin jaksoihin. Kurssilla oli myös liian paljon asiaa tuntimäärään nähden, tai ryhmän koot liian suuria. Tällöin ohjaus jäi vähäiseksi ja asetettu lopputulos muutamien opiskelijoiden kohdalta saavuttamatta. Päivitetty ansioluettelo tuli suurimmalla osalla valmiiksi, joka on tärkeä asia TE-toimistojen asiakkaaksi siirryttäessä. TE-toimisto toivoo ansioluettelon olevan valmiina opiskelijan saapuessa TE-toimiston asiakkaaksi.

Opetuksen havainnoinnissa kehitettäviä kohtia löytyi esimerkiksi kuvien käytön suhteen. Käytimme opetusviestinnässä apunamme Power Point- esitystä, johon olimme luoneet selkomateriaalia opetuksen ja tehtävien tueksi. Ensimmäisen ryhmän palautekaavakkeista saimme ohjeistusta käyttää kuvia enemmän.

Oli myös toteutuneita tavoitteita, joita olimme asettaneet ennen toimintatutkimuksen toteutusvaihetta. Kurssin suunnittelussa ja toteutuksessa otimme huomioon erityisopiskelijan eri oppimiskanavat ja tuen tarpeen, joita lähestyimme esitettyjen teorioiden valossa. Opiskelijoilta kerätystä palautteesta, (LIITE 2) voimme todeta, että lähes kaikkien opiskelijoiden mielestä heidän työnhakutaitonsa olivat kehittyneet ja heidän oli itsevarmempi lähteä hakemaan töitä. Tämän lisäksi lähes kaikki opiskelijat olivat saaneet tehtyä itselleen ansioluettelon.

3 YHTEENVETO

Ammattiin valmistuvien opiskelijoiden työllistyminen on tärkeää ja yhteiskunnallisesti merkittävä asia. Oman haasteensa työllistymiselle kuitenkin luo opiskelijan sen hetkiset valmiudet omatoimiseen työhakuun ja vallitseva tilanne työmarkkinoilla. Työvoimahallinto pyrkii edistämään omilla toimenpiteillä työllistymistä ja yhteistyötä tekemällä ammatillisten oppilaitosten kanssa.

Työnhakukurssilla saatiin vastattua työvoimahallinnon pyyntöön tehdä ammatillisen oppilaitoksen osuus nuorten työllisyyden edistämiseksi. Kurssi saatiin toteutetuksi lähes kaikille valmistuville opiskelijoille erityisopiskelijan tarpeet huomioiden. Kurssin suunnittelussa ja toteutuksessa oli paljon asioita ja aikatauluja, joita tuli huomioida. Koimme kuitenkin pääsääntöisesti onnistuneemme hankkeessamme. Tätä tukee opiskelijoiden antama palaute kurssista. Opiskelijoille annetussa kyselyssä suurin osa heistä kokivat kurssin jälkeen olonsa varmemmaksi lähteä itsenäiseen työhakuun ja työnhakutaitonsa kohentuneen.

Toimintatutkimus mahdollisti kurssin kehittämisen sen edetessä. Muutokset olivat pääsääntöisesti pieniä, mutta tarpeellisia. Kun markkinoitavaa tuotetta on kokeiltu ja paranneltu, se on käyttäjäystävällisempi. Kaikki aineisto jäsenneltiin ja tallennettiin sähköiseen muotoon, jolloin siitä tuli valmis tuote. Kurssin voi nyt antaa Bovalliusammattiopiston muiden toimipaikkojen hyödynnettäväksi.

Kurssin vaikuttavuutta yhteiskunnallisesti on kuitenkin vaikeampi arvioida ja seurata. Tulokset saattavat ilmaantua vasta myöhemmin ja sitä on vaikea todentaa. Työvoimahallinto voi nähdä mahdolliset vaikutukset, mutta tiedonsiirto koululle ei onnistu salassapitoasioista johtuen. Opiskelija voi kuitenkin opintonsa päättyessä antaa luvan koululle seurantaan työllistymistä ajatellen, jolloin valmistuneen tilanne työmarkkinoilla selviää puoli vuotta valmistumisen jälkeen.

LÄHTEET:

Heikkinen, H., Rovio, E. & Syrjälä, L. (toim.) 2006. Toiminnasta tietoon. Toimintatutkimuksen menetelmät ja lähestymistavat. Kansanvalistusseura. Vantaa.

Hämäläinen, R., Liias, S., Taarna, V. & Valkama, A. (toim.) 2007. Erilaisen oppijan käsikirja. Jyväskylä: Gummerus.

(pirttunen 1995) erilainen oppija- yhteiseen kouluunoivaikonen, pirkko virtanen (toim.) PS-kustannus opetus 2000 wsbookwell oy juva 2007) SIVU NUMERO PUUTTUU JA LÄHDE TOISEN KÄDEN TIETO

Kauppila, R. A. 2006. Vuorovaikutus- ja sosiaaliset taidot. Vuorovaikutusopas opettajille ja opiskelijoille. PS-Kustannus: Jyväskylä.

Lampinen, P. & Pikkusaari, S. 2012. Työ(hön)valmennus pintaa syvemmmältä. Vates-säätiö. Kerava.

Näyttötutkinnon perusteet. Työvalmennuksen erikoisammattitutkinto 2011. Ammatin alan kuvaus. www.oph.fi/download/138628_Tyovalmennuksen_eat_2011_net.PDF

Tynjälä, P. 2002. Oppiminen tiedon rakentamisena. Konstruktivistisen oppimiskäsityksen perusteita. Tammer-Paino Oy: Tampere.

Uusikylä, K. & Atjonen, P. 2007. Didaktiikan perusteet. 3.-4. painos. Helsinki: WSOY.

www.tyopajatieto.fi. Saatavana 7.4.2013

http://www.tyopajatieto.fi/tyopajatieto/millaisia_palveluja_tyopajat_tar/tyossa_tapahtuva_valmennus/ryhmavalmennus/

www.uiah.fi. Saatavana 7.4.2013 <http://www2.uiah.fi/projekti/metodi/020.htm>

LIITE1

AKK, TALO

Torstai 7.2.2013

Klo 8-8.45

- katsaus torstain ja perjantain ohjelmaan
- ryhmätehtävä

Klo 9-9.45

- omien vahvuuksien tunnistaminen

Klo 10-11.30

- työpaikan etsiminen: avoimet työpaikat, piilotyöpaikat, henkilöstövuokraus jne.
- ryhmätehtävä

Klo 11.30-12.15 RUOKAILU

Klo 12.15-13

- yhteydenotto työnantajiin

Klo 13.15-14

- työhaastattelu

Klo 14.15-15

- koulu loppuu, mitä sen jälkeen?

Perjantai 8.2.2013

Klo 8-8.45

- työhakemusmallit
- työpaikan hakua

Klo 9-9.45

- työhakemuksen ja ansioluettelon tekemistä

Klo 10-11.30

- työhakemuksen ja ansioluettelon tekemistä

Klo 11.30-12.15 RUOKAILU

Klo 12.30-n.13.45

- Vierailu Turun Vartiolentueessa: Turun asbesti- & saneerauspurun omistaja ja Turun Vartiolentueen luutnantti Heikki Ilmonen kertoo työelämän pelisäännöistä sekä tutustuttaa opiskelijat talon toimintaan ja kalustoon.

KOKKI, SISU, PUHD
Tiistai 12.2.2013

Klo 8-8.45

- katsaus tiistain ja keskiviikon ohjelmaan
- ryhmätehtävä

Klo 9-9.45

- omien vahvuuksien tunnistaminen

Klo 10-11.30

- työpaikan etsiminen: avoimet työpaikat, piilotyöpaikat, henkilöstövuokraus jne.
- ryhmätehtävä

Klo 11.30-12.15 RUOKAILU

Klo 12.15-13

- Työnantajan näkemys: KappAhl'in myymäläpäällikkö Satu Yrjälä kertoo työelämän pelisäännöistä

Klo 13.15-14

- työhaastattelu
- yhteydenotto työnantajiin

Klo 14.15-15

- koulu loppuu, mitä sen jälkeen?

Keskiviikko 13.2.2013

Klo 8-8.45

- työhakemusmallit ja ansioluettelo
- työpaikan hakua

Klo 9-9.45

- työhakemuksen ja ansioluettelon tekemistä

Klo 10-11.30

- työhakemuksen ja ansioluettelon tekemistä

Klo 11.30-12.15 RUOKAILU

Klo 12.15-13

- Valmistuneen opiskelijan puheenvuoro: Kokki Urho Mustonen kertoo oman työllistymispolkunsa.

Klo 13.15-14

- työhakemuksen ja ansioluettelon tekemistä

PUU, KOME
Torstai 14.2.2013

Klo 8-8.45

- katsaus torstain ja perjantain ohjelmaan
- ryhmätehtävä

Klo 9-9.45

- omien vahvuuksien tunnistaminen

Klo 10-11.30

- työpaikan etsiminen: avoimet työpaikat, piilotyöpaikat, henkilöstövuokraus jne.
- ryhmätehtävä

Klo 11.30-12.15 RUOKAILU

Klo 12.15-13

- yhteydenotto työnantajaan

Klo 13.15-14

- työhaastattelu

Klo 14.15-15

- koulu loppuu, mitä sen jälkeen?

Perjantai 15.2.2013

Klo 8-8.45

- työhakemusmallit ja ansioluettelo
- työpaikan hakua

Klo 9-9.45

- - työhakemuksen ja ansioluettelon tekemistä

Klo 10-11.30

- työhakemuksen ja ansioluettelon tekemistä

Klo 11.30-12.15 RUOKAILU

Klo 12.15-13

- Valmistuneen opiskelijan puheenvuoro: puuseppä Sami Kallio kertoo oman työllistymispolkunsa

LIITE2

KOHTI TYÖELÄMÄÄ -kurssin palaute (kevät 2013)**1. Työnhakutaitoni kohenivat kurssilla**

5

11

1

1

*Kaikki oli entisestään tuttua.**Hieman oli mietittävä kunnolla mitä kirjoittaa mut onnistui hyvin.**Sai tietoa enemmän työnhausta ja työhaastattelusta.***2. Opettajien opetustyyli oli**

10

7

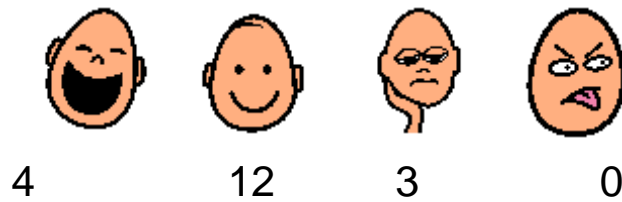
1

0

-Oppimistani auttoi*Opettajat olivat valtavan mukavia.**hyvät neuvot ja vinkit, muistiinpanot.**keskittyminen.**selkeä opetus.**moni asia.**se, että opettajat näyttivät mallin.***-Olisin oppinut paremmin, jos***tunnit olisi olleet pitempiä.**tietokoneet olisivat toimineet paremmin.**enemmän kuria/kuvia.*

3. Käytetty opetusmateriaali oli

-Oppimistani auttoi

laput ja vierailijat.

kuunteleminen.

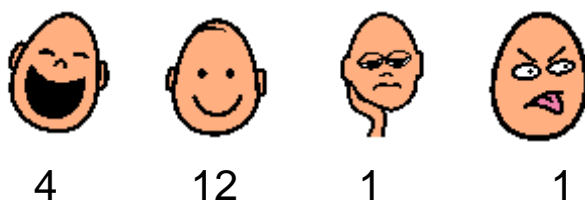
selkeä materiaali.

hyvä materiaali.

-Olisin oppinut paremmin, jos

olisi saannu parin kanssa näytellä.

4. Minun on nyt helpompi lähteä etsimään töitä

Muita ajatuksiani, ehdotuksia ja terveisiä (voit jatkaa kääntöpuolelle)

Kiitos vinkeistä, nyt ei jännitä niin paljon hakea töitä tulevaisuudessa 😊.

Netistä löytyy työpaikkoja ja piilotyöpaikkoja ja saa tietoa sukulaisilta. Oli kiva tunti.

Kiitos hyvästä avusta 😊.

Kiitoksia kaikesta.

Kiitos 😊

LIITE 3

Pvm	Klo	Oppilaitos	Luokka tai ryhmä	Aihepiiri	PÄIVÄKIRJA
7.2.13	8-8.45	Bovallius-ammattiopisto	autokorikorjaus, talotekniikka	työnhakukurssin aloitus	

Ryhmämuotoinen työvalmennus alkoi vetäjien alkusanoilla. Miksi olemme täällä ja mikä oli kurssin tavoite. Tämän jälkeen siirryimme katsomaan kahden päivän ohjelmaamme. Olimme liittäneet ne power point esitykseen, joka heijastettiin seinälle. Kävimme ohjelmaa läpi opiskelijoiden kanssa. Siinä ei ollut erityistä ihmetyksen aihetta. Olimme pyrkineet tekemään mahdollisimman selkeän ja tarkan siitä. Jaoimme myös paperiversiot opiskelijoille.

Tämän jälkeen siirryimme ryhmätehtävään. Ryhmätehtävän tarkoitus oli luoda ympäristö turvalliseksi kommunikoinnin suhteen, koska halusimme kurssista keskustelemaan. Tämän lisäksi ryhmätehtävän tarkoitus oli toimia kevyenä aloituksena kurssin alkuun.

Ryhmätehtävä oli koota palapeli. Kolmesta kootusta palapelin kuvasta muodostui erikoisia ammatteja; pyroteknikko, helikopterimekaanikko sekä hitsaussukeltaja. Kuvista keskusteltiin kokoamisen jälkeen. Kuvien aiheiden sanoma opiskelijoille työnhakuun liittyen oli se, että mitä erikoisempaa ammattia työnantaja hakee, sitä vähemmän löytyy hakijoita. Mitä yksinkertaisempi työtehtävä on haussa, sitä enempi on myös hakijoita. Tällöin on työnhakijan erotuttava edukseen muiden hakijoiden joukosta.

Ryhmätehtävä oli kokeilu ja se toimi mielestämme hyvin ja tarkoituksenmukaisesti.

Jouduimme aloittamaan seuraavan tunnin aihetta (omien vahvuuksien tunnistaminen), koska saimme ensimmäisen tunnin aiheet käsiteltyä.

Jaoimme opiskelijoille Töihin!- kirjan, jota aioimme hyödyntää kurssin aikana. Töihin!- kirja on selkokielineen opas työnhakijalle. Olen kirjoittanut sen yhteistyössä projektikoordinaattori Piia Virtasen kanssa MAST-hankkeen puitteissa.

	9-9.45	Bao	akk, talo	omien vahvuuksien tunnistaminen	
--	--------	-----	-----------	---------------------------------	--

Jaoimme opiskelijoille monisteita, joissa oli listattu ominaisuuksia ja luonteenpiirteitä. Heidän tehtävänä oli tunnistaa niitä omakseen ja rastiittaa. Tarkoituksena oli syventää omien taitojen tunnistamista ja täten itsensä markkinoinnin taitoa. Tehtävä tähtäsi työhakemuksen tekemiseen ja työhaastattelutilanteeseen, joissa on oleellista tunnistaa ja markkinoida osaamistaan. Tehtävä tehtiin itsenäisesti.

Seuraava aiheeseen liittyvä voimaantumistehtävä tehtiin parityönä. Tehtävässä parin piti kertoa toiselle joku tarina elämästään, jossa hän oli onnistunut. Pari kuuntelee ja kirjoittaa positiivisia adjektiiveja paperille, joita voidaan taas hyödyntää työhaussa. Arvelimme, että harjoitus saattaa olla vaikea opiskelijoille ja esitimme heille esimerkin. Ohjeistus oli heijastettu seinälle.

Luokassa oli kolme paria. Yksi pari suoritti tehtävän siten, kun olimmekin sen ajatelleen menevän. Kahdelle muulle tehtävä osoittautui liian haastavaksi. Pyy-

simme tehtävässä onnistunutta paria kertomaan heidän aikaansaannoksensa myös muille.

Voimaantumis-tehtävä oli haasteellinen osalle. Ajattelimme silti säilyttää tehtävän opetuksessamme, koska onnistuessaan se on hyvä ja kehittää vuorovaikutustaitoja.

	10-10.45	Bao	akk, talo	työpaikan etsiminen	
--	----------	-----	-----------	---------------------	--

Jatkoimme kurssia aiheella työpaikan etsiminen. Näytimme dioja ja kerroimme aiheeseen liittyvää asiaa. Pyrimme aina välillä kysymään opiskelijoiden omia kokemuksia aiheesta. Työnhaun teoriaa läpikäydessä yritimme aina ottaa konkreettisen esimerkin. Käytimme myös internetiä hyväksi. Esimerkiksi TE-toimistojen sivuista puhuttaessa kävimme heidän sivuillansa jne. Olimme myös leikanneet lehdestä kesätyöilmoituksia.

Huomasimme, että opiskelijoiden keskittyminen alkoi herpaantua. He käsittelivät puhelintaan tai rypistelivät papereita. Emme puuttuneet niihin, koska ajattelimme toiminnan auttavan kuuntelussa, eikä se häirinnyt liikaa opetusta kuitenkaan.

Kaksoistuntien välissä päätettiin pitää pieni tauko, joka tuli opiskelijoille tarpeeseen. Miten saisimme ”kypsästä” aiheesta mielenkiintoisen??

	10.50-11.30	Bao	akk, talo	työnantajan tavalla ajattelu	
--	-------------	-----	-----------	------------------------------	--

Oli taas aika siirtyä ryhmätyöhön. Tunnin aiheena oli työnantajan tavalla ajattelu. Aiheen tarkoituksena oli asettua työnantajan rooliin ja taten hyödyntää siitä syntyviä ajatuksia työhakemusta tehdessä ja työhaastattelussa. Ohje käytiin suullisesti läpi, heijastettiin seinälle ja jaettiin paperiversiot opiskelijoille.

Tehtävässä tuli keksiä yritys, jonka opiskelijat omistivat. Yrityksellä oli tarve palkata uusi työntekijä. Paperissa oli kysymyksiä, joita heidän tuli pohtia ja taten saada työnantajan näkökulmaa rekrytoinnissa.

Annoimme ryhmille 15 minuuttia työskentelyaika. Tämän jälkeen kävimme tehtävän läpi. Se onnistui mielestämme juuri niin kuin toivoimmekin. Opiskelijat ymmärsivät myös ”työnantajan lailla ajattelun” idean.

Tehtävän purun jälkeen keskustelimme työnhaun hankaluudesta ja heijastimme osuvan kuvan aiheesta seinälle. Kerroimme myös Heidin kanssa omia kokemuksia työnhaku-kokemuksistamme.

Näytimme youtubesta hauskan työnhakuvideon.

	12.15-13	Bao	akk, talo	yhteydenotto työnantajiin	
--	----------	-----	-----------	---------------------------	--

Aiheena oli yhteydenotto työnantajiin. Kerroimme miten työnantajiin voi ottaa yhteyttä ja kyselimme opiskelijoilta aiheeseen liittyviä kysymyksiä ja omakohtaisia kokemuksia.

Alustuksen jälkeen opiskelijat pääsivät seuraamaan esitystämme puhelimesta asioinnista. Esitimme työnhakija-työnantaja- puhelun, joka on epäonnistunut ja täyttää kaikki huonon työnhakemisen esimerkit. Esityksen jälkeen keskustelimme opiskelijoiden kanssa korjattavista kohdista. Korjasimme virheet ja esitimme puhelinkeskustelun uudestaan ja esimerkillisesti.

Yritimme värittää puhelinkeskustelua huumorilla, esim kärjistämällä asioita. Jotkut kärjistyksen herättivät opiskelijoissa hilpeyttä, ja se oli tarkoituskin.

	13.15-14	Bao	akk, talo	työhaastattelu	
--	----------	-----	-----------	----------------	--

Kävimme läpi perusasioita työhaastattelusta. Opiskelijat vaikuttivat hieman väsyneiltä. Kävimme nopeasti pari diaa ja siirryimme työhaastattelukuviin. Olemme joskus aiemmin ottaneet kuvia, joissa esiintyy erilaisia hahmoja, jotka ovat menossa työhaastatteluun. Hahmot edustavat huonoja esimerkkejä työhaastatteluhabituksesta. Ne ovat kuitenkin koomisia ja niistä riitti keskustelua ja nauhua.

Tämän jälkeen esitimme Heidn kanssa näytelmän epäonnistuneesta työhaastattelutilanteesta. Esityksen epäkohdat käytiin taas läpi ja seuraavassa esityksessä olimme korjanneet ne.

Tunnin loppuun jäi muutama minuutti ja luimme Talous-Sanomista löytyneestä artikkelista ”10 tapaa mokata työhaastattelu”. Ne herättivät opiskelijoissa hilpeyttä.

	14.15-15	Bao	akk, talo	Työhönvalmennus ja internet	
--	----------	-----	-----------	-----------------------------	--

Koska kurssi toteutetaan ryhmämuotoisena työvalmennuksena, siihen kuuluu olennaisena osana käydä jokaisen opiskelijan henkilökohtainen tilanne valmistumisen kynnyksellä ja tuen tarve. Kurssin idea on myös se, että sitä voi hyödyntää työpaikan tai top-paikan hakemiseen. Teimme suunnitelmaa seuraavaa päivää ajatellen, kuka hakee työpaikka ja kuka etsii top-paikkaa. Tämän jälkeen siirryimme tietokoneille etsimään avoimia- tai piilotyöpaikkoja seuraavaa päivää varten. Ehkä joku jopa käväisikin yökkärin sivuilla.. Päivä päättyi.

Keskustelimme Heidn kanssa päivän kulusta. Meidän mielestämme se voisi olla antoisampi opiskelijoille, jos se toteutettaisiin esimerkiksi kaksi tuntia viikossa. Intensiivikurssi erityisopiskelijalle aiheesta voi olla liian rankka ja keskittymisen kärsii. Kahden päivän kurssiin pitäisi sisällyttää enempi oppimisympäristön vaihtelua. Tosin seuraavana päivänä olemme menossa yrityskäynnille, mutta vastaavanlainen käynti olisi pitänyt myös sisällyttää kurssin ensimmäiseen päivään mahdollisesti. Kuitenkin tulimme siihen tulokseen, että päivä meni hyvin poikapitoisessa porukassa ja he jaksoivat yllättävän hyvin.

Totesimme myös, että Power Point- Esitykseen tulisi liittää enempi kuvia ja mielellään huumoripitoisia.

8.2.13	9-9.45	Bao	akk, talo	työhakemusmallit	
--------	--------	-----	-----------	------------------	--

Seuraava päivä alkoi vasta kello 9.00. Tämä johtui siitä, että opiskelijat olivat aamulla pelaamassa luokkasählyturnausta. Fyysinen rasitus on hyvä tapa aloittaa päivä ja auttaa keskittymisessä. Valitettavasti meille jäi vähemmän aikaa tutustua työhakemusmalleihin ja tehdä niitä.

Tunneille oli eilisen lisäksi tullut myös kaksi uutta opiskelijaa. He olivat molemmat viittomakielisiä (kuuroja) ja luokkaan tuli myös kolme tulkkia.

Aloitimme pikaisella eilisten aiheiden kertauksella. Tämän jälkeen kävimme työhakemusmallit suhteellisen nopeasti läpi. Power Pointilla heijastimme ohjeistusta ja näytimme sen lisäksi taas konkreettisesti malliesimerkin aina esitetystä työhakemusmallista. Esiityksen jälkeen kävimme läpi kahden kuuron kanssa vielä kerran pikakertauksen eilisestä ja ohjeistimme heitä tekemään työhakemusta. Kuuroille ohjeistuksessa tuli ottaa myös kuuroudesta aiheutuvat rajoitteet ja miten ne vaikuttavat työnhakutilanteeseen. Kuurous ei ole este työnhaukalle. Haasteellisempaa on selittää suhteellisen hyvällä vammaistulella elävälle kuuroille nuorelle, miksi kannattaa hakeutua heti valmistumisen jälkeen töihin, tai edes yrittää työnhakua. Liian usein kuulee, että ”Aijon pitää vuoden loman valmistumiseni jälkeen”.

	10-10.45	Bao	akk, talo	työhakemuksen tekemistä	
--	----------	-----	-----------	-------------------------	--

Koska erityisopiskelijalle on vaikeaa luoda tyhjälle paperille tekstiä, olimme tehneet selko-ohjeet erilaisten työhakemusmallien työstämistä varten. Tarjolla oli myös pitkälle työstetty työhakemuspohja, jota opiskelija vain muokkasi oman näköisekseen. Tämä pohja kelpasi kaikille, koska he kokivat täysin itsetyöstetyn hakemuksen tekemisen liian haastavaksi. Tallensimme pohjan opiskelijoiden kannettaviin tietokoneisiin.

Aloitimme kuitenkin työstämisen ansioluettelon tekemisellä, koska se oli kevyempi ja lyhyempi tehdä. Pidimme taas sopivan paikan tullen tauon.

	10.50-11.30	Bao	akk, talo	työhakemuksen tekemistä ja lähettämistä työpaikkoihin	
--	-------------	-----	-----------	---	--

Tämän tunnin alkuperäinen tarkoitus oli myös lähettää hakemuksia eilen valikoituihin yrityksiin. Aika oli kuitenkin rajallinen, joten hakemuksia ei saatu kovin monta lähtemään, osa ei ehtinyt ollenkaan lähettää. Sovittiin, että opiskelijat voivat jatkaa hakemusten työstämistä ja lähettämistä työhönvalmentajan kanssa myöhemmin yksilöohjauksessa.

Tavoitteena oli kuitenkin se, että jokaiselle opiskelijalle jäisi sähköiseen muotoon työhakemuspohja ja ansioluettelo, jota voisivat hyödyntää myöhemmin työpaikkaa etsiessään. Varma tallennuspaikka oli jokaisen opiskelijan sähköposti.

	12.30-13.15	Turun vartiolentue	akk, talo	tutustuminen turun vartiolentueeseen ja työelämän pelisäännöt	
--	-------------	--------------------	-----------	---	--

Loppupäiväksi olimme järjestäneet opiskelijoille työpaikkakäynnin, johon kurssi päättyi. Työpaikka oli Turun vartiolentue, jossa meidät otti vastaan lentueen luutnantti. Meille pidettiin lentueen koulutustilassa esitelmä lentueen toiminnasta. Esitykseen kuului myös paljon kuvamateriaalia, joka oli opiskelijoiden mieleen. Esittelyn jälkeen pääsimme katsomaan helikopterin koekäyttöä. Opiskelijat pääsivät lähietäisyydeltä seuraamaan helikopterin testausta ja liikkeellelähtöä. Tämä oli useimmille erikoislaatuinen kokemus; moottoreista kuuluva meteli tunkeutui kehoon ja propelli pölyytti lunta myrskyisästi. Oli päivän selvää, että kokemus oli pojille mieleinen.

	13.15-14	Turun vartiolentue	akk, talo	päätös	
--	----------	--------------------	-----------	--------	--

Tämän jälkeen kokoonnuimme vielä koulutustilaan. Olimme pyytäneet lentueen luutnanttia puhumaan opiskelijoille vielä työelämän pelisäännöistä. Opiskelijat kuuntelivat edelleen keskittyneesti. Delegoinnilla olikin juuri kyseinen tarkoitus, ja se onnistui suunnitellusti.

Luutnantille esitettyjen kysymysten jälkeen jaoimme opiskelijoille palautekyselyn kurssistamme, jonka kaikki täytti. Palautekysely koostui neljästä väittämästä, johon tuli rastittaa "naama". Naama kuvasi tyytyväisyysastetta. Mitattavia asioita olivat; opettajien opetustyyli, opetusmateriaali, työnhakutaitojen kehittyminen ja itsetunnon kasvu työnhaun suhteen.

Totesimme päivän jälkeen Heidin kanssa, että luokkaympäristöstä pois lähteminen oli ehdottomasti hyvä ratkaisu ja sitä tulisi hyödyntää tämäntyyppisillä kursseilla. Samoin myös ulkopuolisen luennoitsijan hyödyntäminen kurssilla, varsinkin ns. "kypsän" aiheen suhteen. Totesimme, että luutnantin pitämä luento helikopterielämyksen jälkeen upposi opiskelijoihin paremmin, kuin se, että olisimme Heidin kanssa puhuneet samaisesta asiasta luokassamme perjantaipäivän päätteeksi!

12.2.13	9-9.45	Bao	puhd, sisu, cat	reflektointia	
----------------	--------	-----	-----------------	---------------	--

Kurssin opiskelijat olivat vaihtuneet. Tällä kertaa opetimme palvelupuolen opiskelijoita. Heitä oli yhteensä kuusi ja opiskelijat opiskelivat puhdistuspalveluita, catering-alaa ja sisustusompelua. Joukossa oli yksi poika ja loput tyttöjä. Huomasimme jo heti alussa, että ryhmä oli aikaisempaa ryhmää enempi vuorovaikutuksellisempi. Omista vahvuuksista keskustelu sai jokaisen miettimään omia ominaisuuksiaan ja myös kertomaan niistä. Teetimme heille taas tehtävän, jossa tuli valita ominaisuuksista heitä itseään kuvaavia. Tehtävä sujui hyvin. Saadaksemme lisää ominaisuuksia teetimme heille taas paritehtävän, joka oli osoittautunut edellisen ryhmän kanssa vaativaksi. Halusimme kuitenkin kokeilla heidän kanssa tehtävää, mutta enempi tuetummin. Pyysimme erästä puheliasta opiskelijaa kertomaan onnistumisen kokemuksen kaikille ääneen luokassa. Tämän jälkeen minä ja Heidi kirjasimme tarinasta nousseita hyviä ominaisuuksia ylös. Myös muut opiskelijat saivat osallistua ominaisuuksien bongaamiseen. Tehtävä onnistui hyvin, ja annoimme kirjatut ominaisuudet opiskelijalle omaksi työhakemuksen tekemistä varten. Tarinan kertoja vaikutti myös voimaantuneelta.

	10-11.30	Bao	puhd, sisu, cat	reflektointia	
--	----------	-----	-----------------	---------------	--

Yrityksen perustamisryhmätehtävässä annoimme opiskelijoille mahdollisuuden mennä tekemään ryhmätyötä luokan ulkopuolelle, esim. koulun talvipuutarhaan. Oppimisympäristön vaihtaminen ja mahdollisuus liikkua edistäisi toivottavasti opiskelijoiden keskittymistä loppupäivän osalta.

	10-11.30	Bao	puhd, sisu, cat	reflektointia	
--	----------	-----	-----------------	---------------	--

Opettajaopiskelijatuttavamme tuli pitämään opiskelijoille työnantajanäkökulman. Hän piti hyvän tunnin ja opiskelijat ottivat alan ammattilaisen tosissaan. Olivat aktiivisia ja esittivät kysymyksiä.

13.2.13	12.15-13	Bao	puhd, sisu, cat	reflektointia	
----------------	----------	-----	-----------------	---------------	--

Vanha opiskelijamme tuli kertomaan valmistuville oman työllistymispolkunsa. Ei osaa sanoa, kumman luennoitsijan (työllistynyt opiskelija tai työnantajan edustaja) esitys teki suuremman vaikutuksen opiskelijoihin. Kummatkin olivat hyviä ja sai opiskelijat kuuntelemaan suurella tarkkuudella. Molemmat toimii täydellisesti.

14.2.13	9-11.30	Bao	kome, puu	reflektointia	
----------------	---------	-----	-----------	---------------	--

Sama ohjelma, kuin aikaisemminkin. Opiskelijoita on tällä kertaa kuitenkin vain kaksi. He opiskelevat puu- ja metallitekniikkaa. Toinen opiskelijoista on kuuro maahanmuuttajataustainen poika. Olemme muuttaneet teoria-osuudet vuoro-

vaikutuksellisesti. Työnhakuteoria osuus käydään kummankin opiskelijan tarpeiden kautta.

Vaikka tunneilla on vain kaksi opiskelijaa, olemme saaneet tunneista keskustelevia. Opiskelijat eivät kunnolla tunne toisiaan, mutta päivän mittaan he ovat alkaneet tekemään yhteistyötä (yrityksenperustamis- ryhmätyö)

T12	15.2.13	Bao	kome, puu	reflektointia	
-----	---------	-----	-----------	---------------	--

Kehittämisehdotusta: homogeenisempi ryhmä -> samantasoiset samaan ryhmään.

Kun opiskelijoita vain max. 4, henkilökohtainen ohjaus hakemusten ja ansioluettelon tekemisessä onnistui. Jos opiskelijoita oli enemmän, kaikki eivät saaneet tehtyä hakemuksia valmiiksi. Emme ehtineet ohjaamaan tarpeeksi.

Ansioluettelo helpottaa myös yhteistyötä työvoimahallinnon kanssa eli jos opiskelija menee ilmoittautumaan työnhakijaksi, voi hän ottaa ansioluettelon TE-toimistoon mukaan näytettäväksi.